

APPELLATE CIVIL

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1961 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 85 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)-ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ (IX ਦਾ 1872)-ਸੈਕਸ਼ਨ 62-ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ-ਕੀ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 17 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਭੇਜਦੇ ਹੋਏ।

ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ।

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਆਰ. ਮਨਚੰਦਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਧਵਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਹੇਠ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਠਾਕਰ ਦਾਸ, ਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ

ਅਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਨੰ. 20 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:-

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਡੀਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਤਭੇਦ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਇਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।"

15 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ, ਇਕ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਾਰਾ ਨੰ. 20 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਦਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਲਸ ਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਮਿੱਤਲ ਦੀ ਥਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਲ ਸਾਲਸ ਹੋਣਗੇ। ਨਵੰਬਰ, 1960 ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਮੁੱਖ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਸਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਿਤ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ:"

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਲੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ

ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ, ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"2(ਏ) 'ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ;

(e) 'ਹਵਾਲਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਚੰਦਰ ਕਰਮਾਕਰ ਬਨਾਮ ਪੰਚਨਨ ਕਰਮਾਕਰ (1) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਸਾਲਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਲ ਦਾਇਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਜੇਕਰ "ਅਥਾਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 1889 ਦੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ,

ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਸਬਮਿਸ਼ਨ' ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਊਨ ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਸਮਿਥ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਨੈਲਸਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਸਬਮਿਸ਼ਨ' ਹੈ। ਸਬਮਿਸ਼ਨ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਬਮਿਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਟੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ 'ਸਾਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੀ ਅਟੱਲਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਅਸਲ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵ, ਹਵਾਲਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਖੋਪ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਬ੍ਰਾਊਨ ਐਲ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਸਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਾਲਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"62. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਫੋਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ

ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ. ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ, ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਡੀਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼-ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਨਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੂਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਮਨਚੰਦਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੇਠ ਦਵਾਰਕਾਪਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਦੀਪਚੰਦ ਪਰਸਰਾਮ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਪਹਿਲਾਜਰਾਈ (4)। ਰਾਮ ਚੰਦ ਗੁਰਦਾਸਮਲ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦਰਾਮ ਗੁਰਦਾਸਮਲ (5)। ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਲਾਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (6)। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਿਤ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਵਾਦਕ)